

Dny evropského dědictví a sloup v hlavní roli

strana 2

Dálnice D35 se brzy z Mohelnice pohne dál

strana 3

Francouzský malíř Chignier a rakouský génius Mozart propojují dvě části města

Foto: Pavel Konečný

Byl to jeden z nevzhledných a počmáraných podchodů, jakých jsou po celé zemi stovky. Teď se díky chytré iniciativě a skvělému francouzskému malíři změnil podchod ve Foerstrově ulici v otevřenou galerii. Rakouského hudebního genia

v Olomouci přivítá kromě jiných i smyčcové kvarteto. Jak jinak než jeho skladbami.

Za proměnou podchodu stojí společná iniciativa komisi dvou městských částí, konkrétně části Tabulový Vrch a Olomouc-západ. Tyto

části podchod fyzicky propojuje.

Minulý týden se také za účasti zástupců těchto komisí, autora díla Vincenta Chigniera a dalších hostů odehrálo slavnostní otevření obnoveného podchodu. Stylově zde zazněly skladby Wolfganga Ama-

dea Mozarta v podání smyčcového kvarteta Plus Theater Quartet.

A proč vlastně Mozart v tomto podchodu? Protože po tomto rakouském hudebním géniovi je pojmenována i přilehlá ulice a populární základní škola. ■ red

Olomouc rozdává 10 tisíc za trvalý pobyt. Chce férovější příspěvky do městské kasy

Město Olomouc vůbec poprvé spouští motivační kampaň, která má přesvědčit obyvatele bez trvalého pobytu, aby si ho ve městě přihlásili. Každý, kdo tak učiní mezi 28. srpnem a 31. prosincem 2025, získá od města jednorázový příspěvek ve výši 10 tisíc korun. Radnice si od tohoto kroku slibuje spravedlivější financování městských služeb i přesnější demografická data, která ovlivní podobu města v budoucích letech.

Více obyvatel, vyšší příjmy

V Olomouci je aktuálně k trvalému pobytu přihlášeno zhruba 102 tisíc lidí. Podle údajů Ministerstva vnitra jich ale ve městě reálně žije přibližně 115 tisíc. Často jde o studenty, mladé rodiny či pracovníky, kteří zde dlouhodobě bydlí v pronájmu. Přestože využívají městskou infrastrukturu jako MHD, svoz odpadu nebo kulturní služby, v městském rozpočtu jejich přítomnost není vidět.

„Pokud by se těchto třináct tisíc lidí k pobytu přihlásilo, mohli by-

chom získat více než čtvrt miliardy korun ročně navíc,“ vysvětlil primátor Miroslav Žbánek. „Město naší velikosti zajišťuje financování služeb v mnoha směrech, prakticky pro celý kraj, od kultury přes hromadnou dopravu až po atrakce typu zoologická zahrada. Přitom ale dostává peníze jako každá jiná obec nad 30 tisíc obyvatel.“

Výhodné i přes náklady

Motivační bonus je podle vedení města ekonomicky racionální. Jak upozornil ekonomický náměstek primátora Otakar Štěpán Bačák, Olomouc dostává z rozpočtového určení daní za každého obyvatele přibližně 21 tisíc korun ročně. „Pokud město na jednoho nového obyvatele vyplatí 10 tisíc, stále mu v rozpočtu zůstane 11 tisíc korun navíc. Tyto peníze pak mohou směřovat na údržbu zeleně či sportovišť, investice do MHD nebo třeba na opravy chodníků a svoz odpadu,“ uvedl Bačák.

Pokračování na straně 2.

Foto: Daniel Schulz

Akční film v Olomouci: nad auty létali kaskadéři

strana 4

Barokní jeskyně zámku zdobí stovky ametystů

strana 6

Sigma doma porazila Baník

strana 11

Tuňáková krádež

Olomoučtí policisté řeší případ muže, který v supermarketu sebral 14 konzerv tuňáka a prošel přes pokladny bez placení. Způsobil tak škodu 1400 korun. Jak se ukázalo, 33letý muž byl jen tři dny před krádeží propuštěn z vězení, kde si odpýkával trest za majetkovou trestnou činnost. Za opakovaný čin mu nyní hrozí až tři roky za mřížemi. ■

ÚVODNÍ SLOVO

Michala Folty, šéfredaktora Hanáckého Večerníku

ROZTOMILÝ ČUMÁČEK, LEPTOSPIRÓZA A TULARÉMIE

Máme, my lidé, takový specifický sklon. Dojmout se. Dojímá nás kde co. Příběhy, které napsal sám život. Novináři jim říkávají háelpěčka, tedy hluboké lidské příběhy. Vy-myšlené, ovšem o to hlubší a o to dojemnější. Telenovely. Animované postavičky. Teskné skladby smutných popových hvězd. A samozřejmě i zvířátka.

Dojímání má svá specifická pravidla. Předmět dojetí nemusí být vysloveně krásný, může klidně jít o nějaké ošklivé káčátko, jen nesmí být hnusný a odporný. To by nefungovalo. Kdyby se ve vašem domě přemnožili potkani, švábi nebo tarantule, nebudete plakat dojetím, ale buď hnusem, nebo vztekem, že to někdo dopustil. Ovšem stačí té pomyslné kryse nasadit rovněž pomyslný růžový čumáček a rázem je z ní docela milý plyšák, který si zaslouží chleba a mrkvičku, a pokud se mu děje křivda, pak má nárok i na naše dojetí.

Když úřad říká, aby občan nekrmil potkany, je to srozumitelné. Když občanovi říká, aby nekrmil invazní, nebezpečné a mimořádně plodné nutrie, je to už pochopitelné. A když se úřad pustí do likvidace přemnožených neinvazních hostů, je oheň na střeše. Kompetentní zaměstnanci eráru dostávají naloženo, jak bezcitní, hnusní a zlí jsou. Ačkoliv reálně pouze chrání jak naši původní, domácí přírodu, tak i nás samotné. Protože ony roztomilé a mimořádně vitální nutrie přenášejí dost ošklivé infekční nemoci, drsně ničí říční břehy, způsobují erozi a vyhánějí z okolí řeky původní druhy zvířat.

Kdyby byla nutrie na první pohled hnusná, bylo by to s jejich odchytáním snadné. Jelikož ale ten plovoucí čumáček umí zabrnkat na náš sklon k dojímání, mohou se sami lovci ocitnout v ohrožení. Dobrý dojem a dojetí jsou totiž spojitou nádobou.

Náš sklon k dojímání pak využívají nejen marketéři či politici, ale i podvodníci, falešní pasivitelé a manipulátoři. Takže bacha... Ono totiž z roztomilých „zvířátek“ nakonec může mít třeba leptospirozu nebo tularémii. A ty už nejsou ani tak moc dojemné, jako především nebezpečné.

Michal Folta

ČEZfest dorazí do Olomouce

Horní náměstí bude od 4. do 6. září patřit rodinnému festivalu ČEZfest. Návštěvníci se mohou těšit na Letní kino s filmem Mord, koncerty Tata Bojs a Ewy Farne i sportovní program se známými sportovci. Chybět nebude LEGO zóna, soutěže ani šlapání na Oranžovém kole Nadace ČEZ pro dobrou věc. Všechny akce jsou zdarma. ■

Olomoucké Lafayettevské slavnosti 2025

Dívalelní inscenace olomouckého dramatika Jana Sulovského přiblíží dobrodružný život generála Lafayettea, zejména jeho tříleté olomoucké uvěznění, pokus o útěk i dobrovolnou internaci jeho manželky Adrieny s dcerami. Hraje se na II. nádvoří Správního archivu AČR, v autentických kulisách bývalé jezuitské koleje, tehdejšího věznění generála Lafayettea, 7. září od 17 hod. ■

Dny evropského dědictví v Olomouci: památky, hudba a oslavy sloupu Nejsvětější Trojice

Olomouc se chystá na jeden z kulturních vrcholů roku. Od 8. do 14. září ožije město Dny evropského dědictví. Program nabídne desítky otevřených památek, komentované prohlídky, koncerty pod širým nebem a hlavně oslavy 25. výročí zápisu sloupu Nejsvětější Trojice na seznam UNESCO.

Památky, kam se běžně nedostanete

O víkend 13. a 14. září otevře své brány zhruba šedesát olomouckých památek, včetně těch, které jsou jinak veřejnosti nepřístupné. Návštěvníci nahlédnou například do soukromé arcibiskupské zahrady, uvidí zmrzlínovou tabuli z 19. století v Arcibiskupském paláci nebo se podívají do krypty katedrály sv. Václava. Bohatý program připravili také kapucíni na Dolním náměstí.

„Komentované procházky ukážou zajímavá zákoutí města a připomenou příběhy olomouckých barokních kašen,“ láká Ra-

dim Schubert, vedoucí oddělení koncepce kultury magistrátu.

Sloup slaví čtvrtstoletí v UNESCO

Hlavním tématem letošních Dnů evropského dědictví bude sloup Nejsvětější Trojice. V prosinci uplyne přesně 25 let od jeho zapsání na seznam světového kulturního dědictví. Je to skvělá příležitost, jak toto významné výročí připomenout a oslavit jej spolu s ostatními olomouckými památkami a jejich historií,“ říká náměstek primátora Viktor Tichák.

Oslavy vyvrcholí v pátek 12. září open air koncertem Století české písníčky. Moravská filharmonie Olomouc pod taktovkou Jana Kučery zahraje na Horním náměstí od 19:30. Spolu s orchestrem vystoupí zpěváci Hana Holířová, Lenka Nová, Michal Skořepa a Josef Fečo.

Následující den, v sobotu 13. září, budou na Horním náměstí pro-

bíhat každou hodinu od 10 do 15 přednášky věnované sloupu – od jeho restaurování přes 3D dokumentaci až po vzpomínky na zápis mezi světové památky.

Premiéru bude mít také nová komentovaná procházka Po stopách tvůrců sloupu, připravená Informačním centrem Olomouc. „Během okruhu návštěvníci zjistí, jak se stavba financovala a kdo všechno na díle po Rendelovi pokračoval,“ přibližuje Lucie Bartovská z infocentra.

Hudba v kostelích i pod radniční lodžií

Letošní ročník přinese i hudební novinky. V sobotu a neděli 13.-14. září se rozezní komorní recitály v řadě historických prostor – v Červeném kostele, Vile Primavesi, Parkánových zahradách, v kapli Božího Těla či v kostele Panny Marie Sněžné.

Po několikaleté pauze ožije také renesanční lodžie olo-

moucké radnice. V prostorách, kudy v dávných staletích vstupovali do radnice konšelé, se v sobotu 13. září od 20 hodin skuteční noční muzicírování, které bude pokračovat i o posledních dvou zářijových sobotách.

Dny evropského dědictví v Olomouci tedy nabídnou nejen možnost nahlédnout do míst, která běžně zůstávají skrytá, ale i kulturní program, který spojuje hudbu, historii a připomínku největší památky města – sloupu Nejsvětější Trojice. ■ *mf*

Foto: Daniel Schulz

Potravinová intolerance? Místo složitých vyšetření teď stačí jednoduchý test

Trápí vás po jídle nadýmání, bolesti břicha nebo jiné nepříjemné zažívací potíže? Oddělení alergologie a klinické imunologie Fakultní nemocnice Olomouc nabízí novinku – dechový test pomocí přístroje Gastrolyzer, který pomůže odhalit, zda za problémy nestojí například nesnášenlivost mléčného cukru, ovocného cukru, umělých sladidel či přemnožení bakterií ve střevech.

„Vyšetření je jednoduché – po vypití roztoku testované látky pacient pouze v pravidelných intervalech fouká do přístroje. Sledujeme tak množství vzduchu ve vydechaném vzduchu, které nám hodně napoví o tom, co se ve střevech děje,“ vysvětluje primářka oddělení MUDr. Beáta Hutýřová, Ph.D.

Samotný test trvá přibližně dvě až tři hodiny a je úplně bezbolestný. Před vyšetřením je potřeba krátká příprava – držet speciální dietu a přijít nalačno. Všechny pokyny

pacienti dostanou přímo v ambulanci.

Dechový test není hrazen pojišťovnou, cena vyšetření je 1 000 Kč. Pokud byste měli zájem, stačí se objednat se žádankou od lékaře na ambulanci Oddělení alergologie FN Olomouc.

Podrobnější informace najdete zde: <https://alergologie.fnol.cz/vysetrovaci-metody> ■ *red*

Foto: FNOL

Pokračování ze strany 1

Opatření s cílem i pro mladé

Motivace k přihlášení není jen o financích. Podle náměstkyně pro sociální oblast Kateřiny Dobrozemské má iniciativa i dlouhodobý strategický význam. „Pokud se mladí lidé nepropíší do statistik, bude to vypadat, že město stárne. A pak začne investovat jnam, třeba do domovů pro seniory místo do školek. Nejde tedy jen o čísla nebo finanční stránku počtu obyvatel. Jsou to demografické údaje, které reálně ovlivňují to, jak se město bude v následujících letech formovat,“ vysvětlila.

Město proto cílí i na studenty a mladé profesionály, kteří v Olomouci žijí třeba i několik let, ale oficiálně mají trvalé bydliště jinde. Kampaň se zá-

roveň snaží překonat také bariéry ze strany pronajímatelů. Podle průzkumů totiž třetina z nich stále odmítá dát souhlas se zřízením trvalého pobytu v pronajatém bytě. „Je to často jen mentální blok. Trvalý pobyt nikoho neohrožuje a nezakládá nájemní právo. A abychom v tomto šli příkladem, budeme od 1. září postupně do všech nájemních smluv v městských bytech zavádět povinnost zřídit si zde v Olomouci trvalý pobyt,“ dodala Dobrozemská.

Na úřad jen jednou

Změna trvalého pobytu je podle úřadu administrativně nenáročná a lze ji vyřídit při jediné návštěvě magistrátu, kdy si žadatel rovnou požádá i o nový občanský průkaz. Termín si navíc může zarezervovat online.

ANKETA HANÁCKÉHO VEČERNÍKU

Přibude obyvatel Olomouce po finančním bonusu?

V Olomouci bydlí nejméně 115 tisíc lidí, přihlášen je ale o nějakých 13 tisíc méně. Město pak dostává o to méně peněz ze sdílených daní. Radnice přišla s myšlenkou nabídnout nepřihlášeným obyvatelům bonus 10 tisíc korun za to, když se oficiálně přihlásí.

Otázka: „Pomůže nabídka finančního bonusu k přihlášení většího množství zatím nehlášených obyvatel Olomouce k trvalému pobytu v našem městě?“

Pavel Jelínek, náměstek hejtmana, SPD: V našem krásném městě žije mnoho obyvatel, kteří nejsou přihlášení k trvalému pobytu. Tím město přichází o výnos z daní určených pro provoz města. Za klub SPD a Trikolory vítáme každý krok, který přesvědčí obyvatele k přihlášení k trvalé-

mu pobytu. Finanční pobídka nás překvapila, a proto věříme, že zodpovědní lidé ve vedení města mají dostatek informací k použití takové formy motivace. V každém případě situaci monitorujeme a výsledky nás budou velmi zajímat.

Kateřina Dobrozemská, náměstkyně primátora, ProOlomouc: Jsem přesvědčena, že finanční pobídka bude motivovat mnoho dosud nepřihlášených obyvatel Olomouce k tomu, aby si trvalý pobyt změnili. Už jenom z reakcí lidí, které v posledních dnech potkávám, je zřejmé, že jsme konečně dosáhli toho, že se o tématu mluví. A to je velice podstatné, protože to pomůže naplnit účel motivačního opatření, tedy zvýšit příjmy města. A zvýšit povědomí obyvatel

o tom, že oni jsou toho součástí. Za mne je podstatné ještě to, že cílíme na mladé dospělé. Jsou pro město důležití a jejich význam poroste společně s tématem stárnutí populace.

Otakar Štěpán Bačák, náměstek primátora, SpOLečn: Myslím, že první dny po vyhlášení této nabídky svědčí o tom, že oslovila masivně potencionální „nové“ občany Olomouce. Je pro mě až s podivem, na jaká telefonní čísla magistrátu lidé volají a ptají se po podrobnostech. A jsem rád, že jednoduchost postupu dokáže vysvětlit i z jiných odborů než ekonomického, který si vzal celou agendu na starost. Výše odměny byla koncipována tak, aby opravdu bohatě kompenzovala všechny výdaje, které jsou se změnou bydliště spojeny, a je to znát.

Stávající obyvatelé tak doufám získají mnoho spoluobčanů, kteří se budou spolupodílet na financování chodu města a pomohou tak městu, které si zvolili za své skutečné bydliště.

Eva Machová, zastupitelka, STAN: Ve městě žijí dlouhodobě lidé, kteří zde nemají trvalý pobyt, ale pracují zde nebo studují. Využívají služby, neplatí poplatky. Město tak přichází o vyšší přírůstek finančních prostředků z rozpočtového určení daní. Dlouhodobě na to poukazovali zástupci všech politických stran, ale adekvátní řešení nenašli. Z mého pohledu je finanční motivace jednou z možných cest, kterou se lze vydat. Nabídka finančního bonusu může zvýšit počet přihlášených obyvatel, ale nemyslím si, že jich bude větší množství. Je potřeba

hledat i další cesty, například jednat se zdejšími největšími zaměstnavateli a hledat řešení společně.

Martin Major, poslanec, SPOLU/ODS: Nejsem si jistý, jestli příslib deseti tisíc korun vyplacených v létě příštího roku pohne nějakým významným množstvím váhajících. Možná těm, kteří přihlášení k trvalému pobytu už beztak vážně zvažovali. Shodnou se ale se současnou radniční koalici, že při daném nastavení RUD je prostě nutné, aby měla Olomouc co nejvíce priznaných obyvatel. Lidé, kteří ve městě fakticky, i když bez přihlášení žijí a využívají jeho výhod, a stát za ně posílá daně jejich domovským obcím, jsou tak trochu v roli černých pasažérů. Ideálně by Olomouc měla sama být natolik přitažlivou adresou, aby se nepřihlášení obyvatelé rádi přihlásili. ■ *mf*

Lidový rok 2025 – Mezinárodní folklorní festival ve Velké Bystřici

Koná se od 5. do 7. září. Festival s mezinárodní účastí pořádá Velká Bystřice od roku 1989. Odehrává se v amfiteátru a na Zámecském náměstí. Návštěvníci se mohou těšit na lidové tance a hudbu, řemeslný jarmark, výstavy, pouťové atrakce, lunapark i ohňostroj. Vstup je zdarma. ■

Den pro zoologické zahrady v Zoo Olomouc

Zoo Olomouc zve 6. září na Den pro zoologické zahrady. Akce nabídne interaktivní stanoviště, zábavné i vzdělávací aktivity a inspirativní setkání zaměřená na ochranu ohrožených zvířat. Program je určen dětem i dospělým a umožní vám dozvědět se více o světě přírody. ■

Fond pomoci podpoří školní i volnočasové aktivity dětí

Olomoucké rodiny s nižšími příjmy mohou žádat příspěvek až 5 000 Kč na dítě z Fondu pomoci. Peníze jsou určeny na školní pobyty, kroužky, kurzy či doučování. Žadat mohou rodiče dětí ve věku 5–19 let s trvalým pobytem či školní docházkou v Olomouci. Podmínkou je nárok na přidavek na dítě. Podrobnosti na www.olomouc.eu. ■

Do Prahy přes Hradec? Dokončení severní dálnice z Moravy postupuje rychle

Blíží se doba, kdy bude mít řidič při cestě z Olomouce do Prahy na výběr ze dvou srovnatelných variant. Vedle často přetíženého D1 si bude moci vybrat i D35 přes východní Čechy. Na řadě míst v okolí Svitav či Vysokého Mýta se teď intenzivně pracuje. Jaká je situace v moravské části trasy D35 a kdy se po této dálnici svezeme z Olomouce přes Hradec Králové až do Prahy?

„U Olomouce se teď intenzivně dokončuje poslední úsek západního obchvatu, který je součástí D35. V červenci byl otevřen v jednom pruhu v každém směru, v srpnu přibyl nájezd u Křelova a v listopadu se otevře celý, i s novými exity a nájezdy.“

„Olomouc a střední Morava obecně potřebují co nejrychleji možnost alternativní trasy na Prahu. Je jen dobře, že dnes jde výstavba rychle a řidiči vidí, že to jde,“ říká Martin Major, poslanec, který cesty do Prahy po dálnici D1 zná velmi dobře. „Ve východních Čechách je teď skutečně vidět velmi rychlý stavební pokrok, když projíždíte okolo Svitav nebo mezi Opatovcem a Litomyšlí. Rozdíl jsou vidět i v průběhu týdnu,“ dodává Major. Kdy tedy začne stavba také na moravské straně v části mezi Mohelnicí a Opatovcem u Svitav?

Pozemky jsou vykoupené, začne se příští rok

„Úsek D35 Opatovec – Staré Město je projekt PPP v gesci Ministerstva dopravy. Podle daných kritérií byli vybráni čtyři nej kvalifikovanější uchazeči, se kterými je dále veden soutěžní dialog,“ vysvětluje Miroslav Mazal z tiskového oddělení Ředitelství silnic a dálnic ČR. „Již proběhla tři jednací kola. Na podzim se plánuje poslední kolo a do konce roku budou uchazeči vyzváni k podání nabídek. Pokud půjde vše bez komplikací, v dubnu 2026 by mohly být předloženy nabídky a v srpnu 2026 může dojít k zahájení přípravných prací,“ říká Miroslav Mazal a dodává důležitou informaci: „Vykoupeno je už cca 98 % pozemků.“

Úsek D35 Staré Město – Mohelnice

znikne také formou PPP. Do zadávacího řízení na koncesionáře se přihlásilo v tomto případě pět zájemců, dále postoupili čtyři, kteří se nyní utkávají v soutěžním dialogu. „Aktuálně předpokládáme, že zahájení stavby nastane příští rok. Vykoupeny máme všechny pozemky,“ říká Miroslav Mazal o druhé části stavby na moravské straně D35. V obou úsecích proběhne záchranný archeologický výzkum.

Zajímavý most u Opatovce

Ve východních Čechách jsou už mezitím hotové některé nové úseky a velká pozornost se v červenci upírala i k budování technicky zajímavého mostu u Opatovce. Na

konci měsíce byl po téměř ročním úsilí dokončen výsuv nejsložitějšího mostního objektu stavby D35 Janov–Opatovec. Následovalo dorovnání mostu, práce na římsách a ostatním příslušenství. Zprovoznění celého úseku je v plánu letos v prosinci. V srpnu byla uvedena do režimu předčasného užívání část nové okružní křižovatky na silnici I/35 před Vysokým Mýtem ve směru od Zámrsku. Nová okružní křižovatka bude plnit funkci napojení silnice I/35 na dálnici D35.

Pokud vše vyjde podle plánů, v roce 2029 by měli řidiči bez problémů projet z Olomouce až k Hradci po dálnici D35 a poté se napojit na dálnici D11 do Prahy. ■ iv

Foto: ŘSD

Přemnožené nutrie ničí břehy řeky. Jejich odchyt je nutný

V Olomouci začíná odchyt nutrií. Nutrie, která do tuzemské přírody nepatří, se má v posledních letech díky mírným zimám i vstřícnosti obyvatel stále lépe. Vzhledem ke schopnosti velmi rychle se množit znamená dnešní početná populace nutrií v Olomouci nebezpečnou situaci. Tito býložravci poškozují břehy řek, způsobují erozi, vytlačují zdejší původní druhy fauny a také hrozí přenosem nebezpečných infekcí na člověka.

„Nutrie v Olomouci je hladový, stále nenažraný plavec a k dárci potravy se dostane velmi rychle, takže procházka na krmení nutrií, jež mohou být nositeli onemocnění přenosných i na člověka, je v Olomouci sázkou na jistotu,“ říká vedoucí odboru životního prostředí olomouckého magistrátu. „Tí, co je s radostí chodí nakrmit a často, zejména v centru města na březích Mlýnského potoka, jim chutné žrádlo nosí v taškách, současně přikrmují

i potkany nebo holuby.“ Na podhrabaných březích ubývá vegetace, což komplikuje hnízdění ptáků, škodí původnímu hryzci vodnímu a navíc zvyšuje riziko pádu stromů.

Nutrii se u nás daří, i když nejsou původním druhem. První kusy přivezli do Československa v roce 1924 z Argentiny. Množí se rychle a díky klimatickým změnám snadno zvládají i mírné zimy, které u nás v posledních letech převládají. „Některé mladé samice v dobré kondici jsou schopny mít potomky, tedy první vrh, již od osmého měsíce života, až třikrát ročně, a to tři nebo i šest mláďat,“ vysvětluje Petr Loyka. Proto je teď odchyt a likvidace nutná.

Jen v loňském roce myslivci na Olomoucku odstřelili 312 nutrií. Podle Petra Loyky to ale nestačí. Odchyt v Olomouci provádějí oprávnění lidé, vše je řádně evidováno a místo je následně vydezinfikováno. Odchyt bude pokračovat i v příštím roce. ■ mf

Šantovka Family Day přilákal bezmála 20 tisíc návštěvníků

Foto: GŠ

Menší už na světě nenajdete! V olomoucké zoo se zabydluje nejmenší druh primátů

V posledních týdnech přichází ze Zoo Olomouc zajímavé zprávy o nových obyvatelích či velmi vzácných přírůstcích kriticky ohrožených druhů. Nyní zoo rozmnožila kolekci chovaných zvířat o prozatím dva jedince kosmana zakrslého východního, nejmenší opice (vyššího primáta) na zemi vůbec. Od kosmana zakrslého západního, kterého zoo chová již řadu let, se liší oblastí výskytu a zbarvením – má bílé břicho a obývá břehy řeky Maraón v hradně v Bolívii a Peru.

„Těší nás, že koordinátor naší myšlenku vyslyšel. Z tohoto páru se s přispěním veškeré potřebné péče může do budoucna stát chovný. Návštěvníci se s nimi mohou již setkat v pavilonu opic, zatímco jejich blízcí příbuzní se přestěhovali do jihoamerického pavilonu,“ uvádí zooložka Ing. Jitka Vokurková.

Taková normální rodinka

Kosmani žijí v párech nebo malých rodinných skupinkách v korunách stromů, kde vždy rodí jediná samice, zatímco u jejich deér nedochází ani k ovulaci.

Péči o mláďata pak zajišťuje samec nebo další členové rodiny. Nosi je na svých bedrech, samice je pouze kojí. Kosmani novorozenec je však pořádný cvalík. Než se mládě ve věku deseti týdnů postaví na vlastní nohy, váží zhruba polovinu toho, co otec.

Stromovou pryskyřici mají nejraději

Kosmani zakrslí náleží k drápkatým opicím, nehty mají přeměněné na dráčky. Jsou nejmenšími žijícími opicemi na světě s pro ně typickou dlouhou a jemnou srstí šedo-rezavé barvy. Obývají jihoamerické deštné lesy, ale životní prostředí jim mizí před očima. Pro svůj malý vzrůst bývají označovány jako „finger monkey“. Skáčou do vzdálenosti 5 m. Dospělci kosmanů zakrslých váží 100 g a narozená mláďata cca 5–7 g. Nejoblíbenější druh potravy představuje pro kosmany stromová pryskyřice a další exudáty. K jejím získávání mají speciální chrup. Aby se k ní dostali, záměrně narušují svými ostrými řezáky kůru stromů. Rodina kosmanů se pak k těmto stromům stále vrací. Stávají se častým úlovkem dravců a hadů. Dožívají se cca 10–15 let.

Daněk mezopotámský je kriticky ohrožený

K velkým úspěchům posledních týdnů řadí v olomoucké zoo i přírůstky v úplně jiné části areálu – u daněk mezopotámských. Jedná se o druh, který zachránily zoologické zahrady. Přesto je jeho populace stále v kritickém stavu. Na světě jich žije kolem sedmi stovek. Jediné chovné stádo těchto kriticky ohrožených daněk v naší republice chová právě olomoucká zahrada. Za nej cennější přírůstky zde proto považují dvě nedávno narozené samičky.

Velký problém pro tyto daněky znamenají válečné události v Izraeli. Byť jejich přežití na čas zachránily zoologické zahrady, nyní mají daněci opět namále. „Jeho přežití není vůbec jisté. Mnoho zvířat v evropských zoo se totiž přestává množit, přičemž příčina tohoto stavu je neznámá. Navíc volně žijící populace v Izraeli zasáhla na přelomu letošního roku nová hrozba v podobě války mezi Izraelem a Hizballáhem v jižním Libanonu. V jižním Libanonu byli na farmách chováni evropští daněci, kdežto v severním Izraeli se utě-

šeně rozrůstala populace volně žijících vzácných mezopotámských daněk. V důsledku války

došlo k odstranění plotů a oba druhy se začaly svévolně křížit. Zda a kolik čistých daněk me-

zopotámských v Izraeli přežije, je otázkou,“ uvádí zoolog doc. Jan Pluháček. ■ red

INZERCE

geisler
ÚKLIDOVÁ FIRMA

www.geisler.cz

Úklidová firma GEISLER

– ten správný směr k nové práci

HLEDÁTE PRÁCI? KONTAKTUJTE NÁS!
[✉ prace@geisler.cz](mailto:prace@geisler.cz)
[☎ +420 777 487 272](tel:+420777487272)
[f geisleruklidovafirma](https://www.facebook.com/geisleruklidovafirma)

Bioodpad do vody nepatří, varuje magistrát

Odbor životního prostředí Olomouce upozorňuje, že tráva ani jiný bioodpad nesmí končit v řekách a potocích. Takové jednání je nezákonné a škodí přírodě. Obyvatelé mohou využít kompostéry, biopopelnice, kontejnery nebo sběrné dvory. Město apeluje na občany, aby chránili vodní ekosystémy a bioodpad likvidovali pouze předepsaným způsobem. ■

Podvodník vydávající se za syna připravil seniorku o statisíce

Starší ženu z Prostějova kontaktoval na sociální síti neznámý muž, který se vydával za jejího syna a naléhavě žádal o finanční pomoc. Seniorka mu v dobré víře postupně v pěti platbách poslala celkem 375 tisíc korun. Teprve později zjistila, že šlo o podvodníka. Případ nyní prověřuje policie pro trestný čin podvod. ■

Nehoda v Libině: cyklista skončil v nemocnici

V obci Libina došlo k nehodě elektrokola s osobním autem Dacia. Cyklista nedal přednost zprava, narazil do vozu a přepadl přes kapotu na vozovku. Se zraněním byl převezen do šumperské nemocnice. Dechové zkoušky obou účastníků byly negativní. Škoda je vyčíslena na zhruba 60 tisíc korun. ■

Lumír Hanuš: Řada lékařů se konopí bojí, přitom je to univerzální lék

Výzkum účinků konopí probíhá již celá desetiletí a přináší řadu cenných zjištění, která mají navíc místní regionální stopu. Zásadní objevy o této rostlině byly totiž uskutečněny buď přímo v hanácké metropoli, anebo je učinili vědci, kteří z ní pocházejí. Již v roce 1954 například proběhla na místní univerzitě první vědecká konference, která otevřela debatu o léčebném vlivu konopí. O deset let později byla na lékařské fakultě UP poprvé určena správná struktura THC. Zásadním přínosem věděl byl objev a izolace látky anandamid, která významně přispěla k pochopení účinku konopí na lidský organismus. Učinil jej olomoucký rodák Lumír Hanuš, který patří mezi přední světové vědce.

Přestože už řadu let žije a pracuje v Jeruzalémě, do svého rodného kraje se stále rád vrací. Do ČR přicestoval před prázdninami a díky tomu jsme měli příležitost s ním osobně promluvit o jeho vědecké cestě i budoucnosti léčebného konopí.

Jak jste se vůbec dostal ke konopí jako vědeckému tématu?

Vystudoval jsem analytickou chemii na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého a při studiu jsem začal pracovat na Lékařské fakultě u pana profesora Krejčího. Hledal tehdy studenta na krátkodobý úvazek. Ačkoli jsem

nepatřil mezi premianty, výborně jsem se totiž naučil jen to, co jsem považoval za zajímavé a užitečné, v laboratoři jsem exceloval. Profesor Krejčí mi tehdy dal knížku o konopí, která mě naprosto pohltila. Začal jsem odborníkům po celém světě psát žádosti o jejich vědecké práce a věnoval jsem se tématu od rána do večera.

Jak se tehdy na konopí nahlíželo?

Jako na rostlinu určenou k výrobě vláken, tzv. přadnou. V tehdejší Československu se už konopí pěstovalo pouze na Slovensku. Ale právě v těchto letech se ukazoval obrovský léčebný potenciál. Profesor Krejčí publikoval o antibakteriálních účincích konopí už v roce 1952 a spolu s vynikajícím chemikem profesorem Šantavým v roce 1955 popsal první kanabinoidní látku – kyselinu kanabidiovou. A byl to právě profesor Šantavý, kdo v roce 1964 určil správnou strukturu a absolutní konfiguraci tetrahydrokanabinolu (THC) – hlavní psychoaktivní látky v konopí. Byl to obrovský milník na cestě k pochopení celého endokanabinoidního systému v lidském těle.

Vaše vědecká cesta pak pokračovala i do zahraničí...

Ano, díky propojení s profesorem Krejčím jsem měl možnost spolupracovat se zahraničím – mimo jiné s Univerzitou v Mississippi,

kde jsem dělal postdoktorát. Později jsem se přes korespondenci seznámil s profesorem Mechoulamem z Hebrejské univerzity, který mě zval za ním na návštěvu do Izraele. Vyšlo to ale až v roce 1990, kdy jsem přijal jeho nabídku a těšil se, že budu pracovat s konopím. Jenže hned první den mi řekl, že mám s jedním americkým vědcem izolovat látku, která se váže na právě objevené kanabinoidní receptory v mozku. Byl jsem zaskočený.

Byla to výzva... Jak to nakonec dopadlo?

Obrovská výzva. V jednu chvíli se zdálo, že celý projekt skončí. Profesor Mechoulam se obával, že výzkum trvá dlouho a že výsledků nedosáhneme. Ale nevzdali jsme to a po roce a půl jsme izolovali látku, kterou jsme pojmenovali anandamid. Název vychází ze sanskrtu – „ananda“ znamená vnitřní štěstí. Anandamid se tvoří v těle přirozeně, zejména v momentech, kdy organismus potřebuje obnovit rovnováhu, tzv. homeostázu. Vědecky to byl obrovský krok kupředu. V roce 1992 jsme výsledky publikovali v časopisu Science a rozběhla se nová etapa výzkumu konopí.

Proč tedy konopí není více rozšířené v klasické léčbě?

Dokončujeme zmíněnou knížku Zásadní roli hrají ekonomické

faktory. Farmaceutický průmysl se konopí vyhýbá, je to totiž „příliš univerzální lék“. Pokud byste konopím léčili různé potíže, snížil by se odbyt mnoha samostatných přípravků. Nicméně často zdůrazňuji, že konopí neléčí každého, každou nemoc ani každé její stádium. V lidském těle máme kanabinoidní receptory prakticky všude, od hlavy až k patě, jenže množství receptorů se u lidí liší. Léčebný účinek konopí závisí na konkrétní odrůdě, místu a způsobu její kultivace, genetické výbavě pacienta i jeho přístupu k léčbě. Například v Izraeli vidíme, že asi 10 % pacientů ukončí léčbu, protože jim konopí nepomáhá nebo jim nedělá dobře. Často ale jen nenašli vhodnou odrůdu nebo špatné dávkují (tedy předávkováli se).

Jaká by měla být podle Vás budoucnost konopí v medicíně?

Klíčem je legalizace. Mnoho lékařů se dnes bojí s konopím pracovat, aby neměli problémy. Ale bez otevřeného výzkumu se nepohneme dál. Já věřím, že medicína časem plně využije potenciál konopí a že objevíme další léčivé mechanismy. Ale zároveň vždy říkám, že bych byl raději, kdyby lidé zůstali zdraví a o konopí jsme si mohli jen povídat.

Na závěr krátká odbočka. Během své poslední návštěvy Olomouce jste navštívil společnost FAR-

Foto: archiv LH

MAK. V areálu firmy, která se tehdy jmenovala Farmakon, jste psal svou diplomovou práci. Jak na toto období vzpomínáte?

Velmi rád. Vedl mě zde tehdy pan doktor Michalský, vynikající chemik a člověk. Společně jsme syntetizovali peptidy z tyroidního hormonu. Práce nesla název „Syntéza dílčích sekvencí N- a C – terminální části alfa-tyrocalcitoninu“. Učil mě přesnosti, trpělivosti. Dodnes si pamatuji jeho větu: „Lumíre, dneska syntetizujeme – nemám rád olejičky, musí to být špejličky!“ Na tu dobu rád

vzpomínám, formovala mě jako vědce i jako člověka. Mimočodem, na univerzitě mě tehdy učil i pan inženýr Žák, jehož si velmi vážím. Byl to skvělý pedagog s hlubokým vhledem do praxe. Těší mě, že se budu symbolicky vracet zpět, neboť jsme se letos s inženýrem Žákem dohodli, že pomohu jako odborný konzultant společnosti MedicProgress, která se mimo jiné zaměřuje na konopné produkty. Mám radost, že mohu předávat zkušenosti dál a zároveň zůstávám spojen s místy, kde má vědecká cesta kdysi začala. ■ Petr Hlávka

OTEVŘENÁ RADNICE

Ptejte se vedení města Olomouce na e-mailové adrese otevrenaradnice@hanackyvecernik.cz a my Váš dotaz necháme zodpovědět!

Mirek Žbánek
primátor

sedm dopravněbezpečnostních akcí souvisejících s kontrolou rychlosti. Zjištěny byly čtyři případy porušení nejvyšší povolené rychlosti, které byly oznámeny příslušnému správnímu orgánu k dalšímu řešení.

Strážníci dohlíží i na ukázněnost chodců v souvislosti s využíváním přechodů pro chodce a navazujícího podchodu, aby nedocházelo ke kolizním situacím, kdy si kráti cestu přes tramvajovou trať. ■

Na Nových Sadech v ulicích Skupova a Trnkova proběhla nedávno výměna pouličního osvětlení. Nyní je ve večerních a nočních hodinách na ulicích i parkovištích téměř totální tma. Neumím si představit, jak to bude vypadat v zimních měsících, kdy se brzy stmívá a děti se vrací ze škol a kroužků. Byl se někdo z kompetentních osob podívat, jak to zde večer vypadá?
Ivana Štrublová

Odpovídá náměstkyně primátora města Olomouce Miroslava Ferancová:

Veřejnost je z minulých let zvyklá na přesvícení veřejných ploch, kdy světelným tokem svítidel, který dřív nikdo neřešil, byly nasvíceny plochy zeleně a veřejného prostranství bez komunikací. Lampy svítily i do oken bytů podél komunikací. Cílem nového projektu Efekt 1-3 je tento stav napravit a osvětlovat pouze komunikace v majetku města, a to nezbytně nutnou intenzitou světla v souladu

s patřičnou normou, aby se omezil světelný smog.

Instalovaná LED svítidla navrhli autorizovaní projektanti s ohledem na typ komunikace i charakter okolní zástavby. Svítidla jsou nastavena na automatickou regulaci svítivosti tak, aby odpovídala potřebám noční doby a zajistila optimální úroveň světla.

Záměrem města je zvyšování kvality veřejného osvětlení. Cílem modernizace je i snížení energetické náročnosti. Vzhledem k tomu, že městská síť zahrnuje více než 14 tisíc světelných míst, probíhá její obnova postupně. ■

Miroslava Ferancová
náměstkyně primátora

Bouračky, drifty, bitky. Filmaři a kaskadéři natáčejí v Olomouci akční film

Olomouc je vyhledávaným a atraktivním místem pro filmaře. Aby v ulicích města létaly automobily jako v seriálu Kobra 11 a na náměstích se odehrávaly souboje mezi gangy, to ovšem hanácká metropole ještě nezažila. Minulý týden začalo natáčení krátkometrážního filmu Stav odpojen, který akčním jazykem a s humorem popisuje, kam až může dospět přetechizovaná společnost. V hlavních rolích se představí Albert Čuba a Andrea Mohylová, o desítky kaskadérských kousků se postará olomoucká skupina Czech Action Crew (CAC).

A právě CAC, která pracuje pro velké filmové produkce doma i v zahraničí, stojí za námětem a vznikem snímku. „Budeme jej točit v ulicích a na náměstích naší krásné Olomouce, ve fakultní nemocnici a na místech, která známe a milujeme. Většina našeho týmu z CAC odtud i pochází. Chceme lidem ukázat, že dobrý akční film může vzniknout i u nás v Olomouci.“ říká šéf CAC a divadelní choreograf Daniel Bodlák. Režii má pod palcem oceňovaný Olomoučan Vit Hradil a scénář připravil Vladislav Kracík, ředitel olomoucké Tramtarie.

Hlavním producentem a partnerem je Krátký film Praha, koproducentem ostravské Divadlo Mír, snímek vzniká s podporou statutárního města Olomouce. U klíčové scény pomáhají i kaskadéři z Kobry 11.

Czech Action Crew je kaskadérská skupina v čele s Danielem Bodlákem, která má za sebou roky práce ve filmu, divadle, reklamě i herním světě (motion capture) v Česku i zahraničí. Podílela se na projektech v Číně, Indonésii, Anglii, Německu, Slovensku, Polsku, Rakousku, Chorvatsku, Srbsku nebo Turecku. ■ pv

Foto: CAC

Olomoucké šachové léto přilákalo hráče z celého světa

V **Hotelu Flora** skončil devítidenní festival Olomoucké šachové léto s osmi turnaji a Mistrovstvím ČR seniorů. Zúčastnilo se jej 252 hráčů z celého světa. Velmistrovský turnaj ovládl Jakub Kůsa, který si splnil první velmistrovskou normu. Nechyběly simultánky, bleskový a rapid turnaj ani doprovodný program po Olomoucku. ■

Chutě kraje míří do Náměště, pak do Šumperka a Přerova

Po úspěchu v **Jeseníku** pokračuje Kulinářský festival Chutě kraje dalšími zastávkami – už 6. září zavítá do Náměště na Hané v rámci Dožíněk Olomouckého kraje, následovat bude 14. září Šumperk a 21. září Přerov. Akce nabídne regionální speciality, kuchařská show i doprovodný program. Podrobné informace najdete na chutekraje.cz. ■

Olomoucká zoo má nového obyvatele

Návštěvníci olomoucké zoo mohou obdivovat nový druh velkého svace – jelena barasingu. Olomoucká zoo je druhá v ČR, kde lze barasingy spatřit. V přírodě žijí jen v chráněných oblastech jižní Asie a celosvětová populace nedosahuje ani 10 tisíc jedinců. V 18 evropských zoo jejich celkový počet čítá necelé dvě stovky. ■

Olomouc není Kodaň ani Vídeň. A nikdy nebude.

Radim Kašpar,
ředitel Okresní hospodářské komory Olomouc

Je skvělé mít vizi. Bez vizí by žádné město nerostlo, žádný podnik se nerozvíjel a žádný politik neměl volební program. Jenže občas se to s vizí, nebo spíše ambicí plánovat (regulovat) přezene. Třeba když někdo začne Olomouc přirovnávat ke Kodani nebo Vídni.

Jistě, vypadá to pěkně – kdo by nechtěl jezdit po městě na kolech jako Dánové nebo mít kulturní metropoli evropského formátu jako Rakušané? Jenže srovnávat Olomouc s Kodaní či Vídni je asi tak smysluplné, jako chtít, aby Hlubočky konkurovaly Alpám. Prostě to nejde.

Olomouc má rozhodně své kouzlo. Je univerzitní, histo-

rická, komorní a „tak akorát“. Nemusí ze sebe dělat kopii metropole o několika milionech obyvatel. A když už se tu kreslí vize, pak stojí za to připomenout, že zhoršovat dostupnost aut v centru a komplikovat parkování samo o sobě žádné náměstí neoživí. Život do centra přitahují lidé – a ti přijdou hlavně díky restauracím, kavárnám, barům a také díky kulturním akcím a zajímavým službám či obchůdkům s vhodnou nabídkou. Jenže právě podnikatelé, kteří tohle všechno vytvářejí, narážejí na složité povolení procesy: obyčejnou předzahrádku před svým podnikem řeší někdy i měsíce a regulace je často tak přísná, že je chuť něco dělat rychle přejde. Přitom je jasné, že drogerie večer nikoho na náměstí nepřitáhne.

Místo velkých slov by tak možná stačilo začít u menších věcí, třeba aby se Olomouc nerozkopala na několika frontách naráz a uzavírky se plánovaly s trochu lepší koordinací. Možná by to bylo pro každodenní život přínosnější než snění o Kodani na Hané.

Takže ano, mějme vize. Ale raději takové, které stojí na nohou, ne na obláčku. Protože Olomouc nikdy nebude Kodaň ani Vídeň. A vlastně je to dobře. Stačí, když bude Olomouc. Ale pořádně. ■

Deset tisíc za kousek lásky. Vztah s Olomoucí se vyplácí víc než brigáda

Ivo Vysoudil,
publicista

Olomouc našla způsob, jak si koupit lásku. Stačí si tu zřídit trvalý pobyt a radnice vás odmění kulatou sumou – deset tisíc korun. Na rozdíl od většiny vztahů se tu však hned na začátku vyloží karty na stůl: žádné romantické řeči o věrnosti, ale čistý finanční bonus. V tomto vztahu prostě jde všem jen o prachy!

Město si od toho slibuje spravedlnost a férovější příspěvky do kasy. Jinými slovy, studenti, mladé rodiny a všichni ti, co už roky využívají tramvaje, chodníky a svoz odpadu, se konečně oficiálně přiznají, že v Olomouci skutečně bydlí. Koneckonců, když už jezdíte načerno, tak aspoň v papírech buďte poctiví.

Ekonomové na radnici to spočítali jasně: jeden nový obyvatel = 21 tisíc ročně. Když mu na přivítanou dáte deset, pořád vám jedenáct zůstane. Tomu se říká podnikání. Kdo by to byl řekl, že město se naučí fungovat jako startup? Investice do lidí, návratnost do dvou let. Jen čekáme, kdy magistrát začne nabízet i věrnostní program: „Přiveď k nám kamaráda a získej tramvajenku zdarma“.

Samozřejmě, existují i překážky. Třetina pronajímatelů má panickou hrůzu z toho, že když nájemník získá trvalý pobyt, vyroste mu na bytě věčné právo užívat balkon a sdílet rodinné recepty. Radnice však uklidňuje: „Trvalý pobyt není manželství“. Ale znáte to – český pronajímatel je tvor opatrný. Když mu nájemník zaplatí, má radost. Když si zapíše adresu, dostává osypky.

Město tak zatím musí vysvětlovat, že se nejedná o žádnou mazanou lest, ale o obyčejnou

Foto: Jan Andreáš

snahu, aby čísla v tabulkách odpovídala realitě. Protože když se mladí lidé neupíší, Olomouc papírově starne rychleji než banán na parapetu. A pak bude nutné peníze směřovat spíš do domovů důchodců než do školek. O to víc překvapí, že studenti – největší experti na to, jak získat peníze bez práce – na tuto možnost dosud neslyšeli.

Otázka je, jestli si obyvatelé na nový byznys model zvyknou. Protože když už začneme vyplácet deset tisíc za to, že někdo bydlí, logicky se nabízí pokračování: kolik dostaneme za to, že neodejdeme? Nebo rovnou za to, že se usmějeme na úředníka za přepážkou? Možná Olomouc právě otevřela Pandořinu skříňku.

Ale budiž, deset tisíc není málo a čtvrt miliardy navíc ve městské kase taky ne. Jestli se nakonec opraví chodníky, vysadí stromy a tramvaje přestanou připomínat archivy z osmdesátých let, možná se ukáže, že láska za peníze opravdu existuje. A jestli ne, aspoň si Olomouc vyzkoušela, jak chutná rychlorandění. ■

Foto: DPMO

Čtenáři, pište s námi!

Chcete se podílet na tvorbě Hanáckého Večerníku? Napište nám své názory, postřehy, komentáře, v ideálním případě přidejte fotografii. Hanácký Večerník chce být společným prostorem pro všechny, tedy pro ty, kdo jej tvoří, i ty, kteří jej čtou.

Těšíme se na vaše mailly na adrese redakce@hanackyvecernik.cz

i

S GLOBUSEM HVĚZDOU TŘÍDY

ZPŘÍJEMNĚTE ŠKOLÁKŮM NÁVRAT PARÁDNÍ VÝBAVOU.

globus
HYPERMARKET

SKRYTÝ POKLAD: Barokní jeskyně zámku zdobí stovky ametystů

Arcibiskupský zámek v Kroměříži, zapsaný na seznamu světového dědictví UNESCO, ukrýval po staletí dosud neznámý poklad a světový unikát. Vědkyně Jana Zapletalová z Univerzity Palackého v Olomouci při detailním zkoumání objevila v jeho barokních umělých jeskyních, tzv. grottách, stovky ametystů a dalších polodrahokamů.

K objevu došlo začátkem letošního roku při průzkumu štukové výzdoby. „Když jsem vylezla za sochu Apollóna, všimla jsem si trpytých odlesků. V tu chvíli mi došlo, že ametysty pod vrstvami depozitů jsou téměř všude,“ popsala okamžik objevu Jana Zapletalová, vedoucí katedry dějin umění Filozofické fakulty UP.

Grotty, které vznikly na konci 17. století z podnětu olomouckého biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcora, měly napodobovat přírodu a zároveň nést symbolické poselství. Podle Zapletalové je dekorace drahými kameny v tak velkém rozsahu světovým unikátem. Ametysty zdobí stěny, klenby i podlahy. Nejvíce jich bylo soustředěno kolem sochy Apollóna, boha slunce, který měl alegoricky představovat samotného biskupa.

Geologická analýza potvrdila, že kameny pocházejí z Květnice u Tišnova a do Kroměříže byly podle historických záznamů převezeny v pivních sudech. Část ametystů se v minulosti ztratila, zejména rozsáhlá výzdoba za sochou Apollóna. Není jasné, zda

právě proto byly zbylé kameny záměrně zakryty maltou.

Výzdobu navíc v 50. letech překryli novými barevnými nátěry studenti uměleckoprůmyslové školy v Uherském Hradišti. „Zda šlo o záměrné zakrytí, nebo jen o dobovou úpravu, zůstává nejasné,“ dodává Zapletalová.

Podle Aleny Tobolkové, vedoucí památkového oddělení Arcibiskupství olomouckého, je nyní nejdůležitější památku zachránit. „Naším cílem je restaurování těchto výjimečných prostor, které jsou v havarijním stavu. Už proběhly mineralogické analýzy, historický výzkum, radiografický průzkum i 3D skenování. Restaurátorské práce však potrvají řadu let a bu-

dou vyžadovat zapojení zahraničních odborníků i získání finančních prostředků,“ uvedla.

Grotty zůstávají i během průzkumů částečně přístupné veřejnosti. Návštěvníci do nich mohou nahléd-

nout prostřednictvím speciálních vyhlídek a krycích podlah, které umožňují bezpečné prohlídky. ■ iv

Foto: Jakub Čermák

Vouchery na pobyty v Jeseníkách zmizely za pouhých dvanáct hodin

Obrovský zájem provázal druhou vlnu slevových voucherů na pobyty v Jeseníkách. Zatímco na jaře lidé rozebrali poukazy během dvou dnů, tentokrát zmizely všechny vouchery určené pro Olomoucký kraj za pouhých dvanáct hodin.

„Olomoucký kraj přispěl na tuto vlnu, stejně jako na tu první, částkou pět milionů korun. Chceme tím pomoci Jeseníkům, které se stále vzpamatovávají z následků loňských povodní. Věříme, že tato podpora přiláká více turistů a pozvedne místní podnikatele,“ uvedl hejtmán Ladislav Okleštěk.

Do programu, který kraj realizuje ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj, se tentokrát zapojilo 394 ubytovatelů. Celkem bylo dosud odbaveno 2 251 voucherů, což představuje pobyty pro 8 665 lidí. Číslo ale ještě porostou, protože část voucherů čeká na potvrzení ze strany ubytovatelů.

Zájem o akci byl tak velký, že rezervační web čelil obrovskému náporu. Lidé se proto museli registrovat do předem připravené virtuální fronty. „S předstihem jsme informovali, aby si zájemci vybrali pobyt a

měli nachystanou svoji rezervaci. Někteří z nich však začali vybírat až ve chvíli, kdy se dostali na řadu, což systém zpomalilo,“ vysvětlil Tomáš Rak, ředitel organizace Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu.

Stejně jako při první vlně se i tentokrát budou do systému postupně vracet nevyužité poukazy, například v případě zrušených rezervací. Zájemci tak stále mají šanci získat pobyt se slevou, pokud budou pravidelně sledovat web voucher.jeseniky.cz. ■ iv

Foto: Pinterest

Stezku kolem Bílé Opavy ucpali turisté, správa CHKO musela zakročit

Zájem turistů o stezku kolem Bílé Opavy na Barborku a Praděd je větší, než stezka dokáže kapacitně zvládnout. Správa Chráněné krajinné oblasti Jeseníky proto instalovala na rozcestí Nad vodopády informační tabulku, kterou reaguje na silící poptávku veřejnosti po jednosměrném provozu v úseku žluté značky od Paloučku přes vodopády.

Údolím Bílé Opavy procházejí ročně statisíce lidí. „V exponovaných dnech je skutečně nevhodné využívat tento úsek pro sestup, dochází k ucpávání náročnějších, strmějších částí a občas i k nějaké vyhrcočenější situaci,“ vysvětlila své rozhodnutí správa CHKO Jeseníky.

Nově se tedy tento úsek může používat jen pro výstup nahoru. „Často slyšíme názor, že sestup tímto úsekem je méně náročný než výstup, což je však zcela mylné. Při sestupu hrozí mnohem větší riziko uklouznutí a pádu ze svahu, zvláště na skalnatých úsecích, ale také na mokřích schodech a lávkách za deštivého počasí. Proto opět důrazně doporučujeme zvážit své fyzické schopnosti a řídit se doporučeními Horské služby a Správy CHKO Jeseníky,“ dodávají správci chráněné oblasti. ■ red

Foto: CHKO Jeseníky

PETR ZLAMAL

1. září—3. října 2025

OTEVŘENO DENNĚ, VSTUP VOLNÝ

VÝSTAVA OBRAZŮ PETRA ZLAMALA

Envelopa Office Center
tr. Kosmonautů 1221/2a, Olomouc

REDSTONE

Envelopa

více informací

Sezona Moravského divadla: noví tvůrci, nové projekty, nové zážitky

Nadcházející sezona bude patřit velkým titulům i výrazným osobnostem. Moravské divadlo Olomouc naváže spolupráci s řadou zajímavých umělců z Česka i ze zahraničí a na repertoáru se objeví díla světové i české klasiky. Diváci se mohou těšit na šest činoherních novinek, tři hudební tituly, dvě opery, jeden muzikál a dvě baletní premiéry. Nadále se rozšiřuje také nabídka komorních inscenací uváděných na malé kulturní scéně Sedmíčka. Na jevišti divadla se vrací také oblíbená talk show Davida Hrbka, jehož prvním hostem nové sezony bude spisovatel a režisér Patrik Hartl. Chystá se i slavnostní benefiční večer u příležitosti nedožitých 80. narozenin paní Hany Maciuchové.

Slavnostní zahájení proběhne v neděli 7. září v Sedmíčce. Už během dne se diváci setkají s exkluzivním hostem Divadlem Spejbla a Hurvínka, které uvede pohádku Hurvínkova cesta do Tramtárie. Večer pak vyvrcholí výjimečným galavečerem pod taktovkou Jiřího Příbyla.

Opera a opereta vstoupí do sezony pod novým vedením. Zahájí první letošní premiérou v září, a to slavnou Pucciniho Toskou v režii Danieley Špinar s hudebním nastudováním Zsolta Hamara. V lednu 2026 naváže muzikál Andrewa Lloyd Webbera Evita v režii Marka Davida. Na jaře pak přijde Mozartův Don Giovanni, kterého připraví olomoucký rodák Vladimír John.

„Všechny naše nové inscenace spojuje téma výrazných osobností, které jsou jedněmi obdivovány a druhými zavrhovány. Pojdte s námi hledat odpovědi na otázky, zda v právu stojí individualita, nebo společnost svázaná konvencemi. A i když je nenajdeme, posune nás to blíž k tajemství života,“ uvedl nový umělecký šéf opery a operety Jiří Příbyl. Příznivce klasické opery potěší také návrat Verdiho opery Nabucco na začátku příštího roku.

Soubor baletu uvede na podzim komponovaný večer na hudbu Igora Stravinského Pták Ohnivák a Svěcení jara v choreografii britského tvůrce George Williamsona. Ten připravil původní verzi Ptáka

Ohniváka pro Anglický národní balet a v Olomouci ji přepracuje a doplní o světovou premiéru Svěcení jara. Druhou premiérou bude slavný balet Romeo a Julie Sergeje Prokofjeva v choreografii uměleckého šefa Jana Fouska a režii Zdeňka Prokeše. „Nádherná hudba, živý orchestr, klasická choreografie, krásná scéna a kostýmy i skvělé výkony našich sólistů budou důvodem, proč s námi přijdete prožít tento nesmrtelný příběh o lásce,“ uvedl umělecký šéf baletu Jan Fousek.

Činohra přichystala šest premiér. V říjnu uvede černou komedii Martina McDonagha Katí v režii Davida Vyhánka, v prosinci pak romantickou komedii Pam Valentine Láska mezi nebem a zemí v režii Jany Kališové. Krátce před Vánocemi uvede soubor mimo abonmá původní drama Martina Šinkovského Jejich sestra, které se soustředí na méně známé osudy rodiny Mašinů. Inscenace bude mít premiéru v Sedmíčce, kde ji diváci uvidí i v dalších reprizách. V únoru přijde na řadu adaptace Hugova románu Zvoník

u Matky Boží, jeden z vrcholů sezony, v režii Romana Vencla. Na jaře vznikne autorský text Miroslava Krobota a Lubomíra Směkala Bořiny za břehem, inspirovaný osudy cestovatele Eskymo Welzla, v režii Miroslava Krobota. Sezónu zakončí černá komedie Charlotte Jones Mladý Humble v režii Pavla Kheka. „Naše paleta je mimořádně pestrá, od bizarního humoru McDonagha až po romantický příběh z Notre-Dame. Věřím, že se s námi vydáte na tuto bouřlivou, avšak bezpečnou plavbu a že společně znovu nalezneme důležité vědomí sounáležitosti a kontinuity,“ říká umělecký šef činohry Roman Vencel.

Malá scéna Sedmíčka se stane výraznější součástí programu Moravského divadla. Poprvé zde bude samostatná premiéra, konkrétně hry Jejich sestra. Novinkou je projekt pro nejmenší diváky mimini divadlo Hrdináček. Brzy se program Sedmíčky obohatí rovněž o monodramata. Do Sedmíčky se na podzim přesouvá také oblíbená inscenace Dokud nás lež nerozdělí.

Pro děti a mládež funguje Klub mladého diváka Arter, který je určený mladým lidem do 26 let se zájmem o kulturu. Roční členství stojí 200 Kč a nabízí výhodný vstup do kulturních institucí, divadel, kin, muzeí a galerií napříč Olomouckým

krajem. Součástí dětského předplatného je už zmíněný exkluzivní host Divadlo Spejbla a Hurvínka. Program pro děti v průběhu roku doplní tradiční mikulášská nadílka s koledováním a návrat Louskáčka i České mše vánoční. ■ *jau*

Foto: Petr Hruběš

Divadelní Flora pokračuje i na podzim. V CENTRALU představí profil A studia Rubín

Festival Divadelní Flora, který letos v květnu nabídl rekordní množství zahraničních produkcí a více než pět desítek událostí pod mottem Rovnost, se vrací i na podzim. Organizátoři připravili speciální epilog v olomouckém CENTRALU, kde se od září do prosince představí pražské A studio Rubín se třemi inscenacemi zaměřenými na palčivá společenská témata.

V „V Rubínu se cíleně zabývají otázkami, které dlouhodobě reflektuje také dramaturgie Flory. S kolegy z Muzea umění jsme se proto domluvili, že bychom A studiu Rubín v rámci celoročního divadelního programu rádi v CENTRALU poskytli významnější prostor. Těší nás, že se povedlo připravit reprezentativní profilovou linku a díky třem zajímavým autorským počínům můžeme důležité témata s diváky sdílet i mimo hlavní květnový termín festivalu,“ uvedl ředitel Divadelní Flory Petr Nerušil.

Podzimní přehlídka vzniká ve spolupráci s Muzeem umění Olomouc a představí tvorbu tří režiséřských osobností. Inscenace se dotknou nerovnosti, sociální

diskriminace i klimatické krize – fenoménů, které rezonovaly už během jarní části festivalu.

Tři inscenace, tři pohledy na svět Epilog zahájí 15. září inscenace Istanbulská úmluva v režii Barbary Herz. Dokumentární sonda zkoumá osobní strachy, neřešenou nerovnost a násilí, které vyvěrá z politických i společenských polemik nad dokumentem, jež většina lidí nikdy nečetla.

O dva týdny později, 29. září, CENTRAL uvede adaptaci Pasolinioho románu Fakani, kterou režiruje Ondřej Štefaňák. Syrový příběh o bezprizorních dětech poválečného Říma je doplněn pulzující hudbou a doporučen je divákům starším patnácti let. Po představení následuje beseda moderovaná teatroložkou Eliškou Kubartovou.

Třetí titul Endemité: příběhy mizení uzavře profil Rubínu 10. prosince. V režii Lucie Ferenzové vznikla magicko-realistická reflexe klimatické krize, kde vystupují například německy hovořící ryba nebo vysychající jezero. Po představení proběhne beseda s ekologem Michalem Bartošem.

CENTRAL si hledá své místo Dramaturg CENTRALU Alexandr Jeništa zdůrazňuje, že spolupráce s Divadelní Florou pomáhá profilovat program nově otevřené scény: „Jsme rádi, že diváci vloni otevřený CENTRAL přijali a jeho programy se těší hojně návštěvnosti. Dlouhodobě mapování a prezentace současného divadla nejrůznějších forem je jedním z pilířů naší činnosti. K nim patří i ucelené profily souborů – aktuálně pražského A studia Rubín, které interpretují náš svět současným divadelním jazykem.“ ■ *red*

Foto: Patrik Borecký

Petr Zlamal vystavuje v Envelopa Office Center

Ambici být důležitou událostí podzimní kulturní sezony v Olomouci má výstava významného českého malíře Petra Zlamala, která se koná od 1. září do 3. října v atriu moderní kancelářské budovy Envelopa Office Center. Stavba známá svou architektonickou elegancí se pravidelně stává místem pro výstavy, které přitahují milovníky umění z širokého okolí.

Petr Zlamal, narozený 21. března 1949 v Olomouci, je jedním z nejvýraznějších umělců své generace. Jeho umělecká dráha začala již v útlém věku, kdy v deseti letech získal ocenění na výstavě v indickém Dillí. Ve čtrnácti měl svou první vlastní výstavu ve foyer olomouckého Divadla Oldřicha Stibora. Vystudoval monumentální malbu na pražské Akademii výtvarných umění pod vedením profesora Arnošta Paderlíka. Zlamalova tvorba je charakteristická expresivním stylem, který čerpá inspiraci z německého expresionismu a francouzského fauvismu. Jeho díla, často rozměrná a monumentální, reflektují životní prožitky a emoce, proměny ročních období a světelnou atmosféru. Zlamalova schopnost brilantní kresby a zachycení oka-

mžiku vytváří silnou dialogickou dimenzi jeho díla, která oslovuje jak návštěvníky výstav, tak majitele děl v soukromých sbírkách. Díla Petra Zlamala jsou součástí významných veřejných i soukromých sbírek, včetně Muzea umění Olomouc a Ministerstva kultury. Jeho práce jsou zastoupeny nejen v České republice, ale také v Německu, Rakousku, Itálii, Anglii, USA a Austrálii. Kromě vlastní tvorby se Zlamal aktivně podílel na organizaci uměleckých sympozií ve Šternberku, která přitahovala umělce z celého světa.

Výstava v Envelopa Office Center je příležitostí prohlédnout si Zla-

malova díla v unikátním prostředí, které neruší jejich expresivní sílu a barevnou harmonii. Patro- nem výstavy je Richard Morávek, zakladatel skupiny Redstone, který pravidelně podporuje umělecké projekty a kulturní události v regionu. „Rád bych pozval všechny milovníky umění, aby navštívili tuto jedinečnou výstavu a nechali se unést silným působením Zlamalových obrazů. Přejí návštěvníkům, aby se jejich vnitřní svět obohatil o nové prožitky a zkušenosti kontemplace nad podstatnými otázkami života, které Zlamalova díla vyvolávají,“ dodal k pozvání na výstavu Richard Morávek. ■ *red*

Foto: archiv HV

INZERCE

ŠANTOVKA

ROBOTI A UMĚLÁ INTELLIGENCE

INTERAKTIVNÍ VÝSTAVA PRO CELOU RODINU 20. 9.

- Přijď/poznat, jak vypadá budoucnost – den plný robotů, AI, virtuální reality, přednášek, workshopů a interaktivních zón
- Tvorba hudby, obrázků a videí s AI, závody robotů, VR mise na Mars, selfie zóna a mnohem více
- Vyhráj vlastního robota a další atraktivní ceny

santovka.cz

Miloslav Tichý (37): Chci, aby Olomouc byla městem, kde mohou všichni sportovat

Budoucnost Olomouce svým způsobem ovlivňuje každý z jejich zhruba sta tisíc obyvatel, i desítky tisíc dalších, kteří sem dojíždějí za prací či za studiem. Nejvýrazněji se však do kondice i budoucnosti města propisují rozhodnutí místních komunálních politiků a představitelů významných institucí. Pokračujeme v nepravdivém seriálu rozhovorů, v němž se chceme nejvýraznějších osobností ptát, jak své město vidí a co by mu rádi dali či vtiskli. Dnes jsme si povídali s Miloslavem Tichým, náměstem primátora.

Jste rodák ze Šternberka, dnes žijete s rodinou v Olomouci. Jaká životní cesta Vás přivedla do hanácké metropole a proč jste si pro život vybral právě Olomouc?

Bylo to trochu oklikou přes Zlín. Ve Šternberku jsem se narodil, absolvoval gymnázium, ale už v mládí jsem měl k Olomouci hodně blízko. Bydleli jsme na vesnici u Šternberka a do Olomouce jsme s rodiči, babičkou či kamarády dělali pravidelné výlety vlakem, později i autem. Jezdil jsem tady pravidelně i na brigády. A i když jsem po gymnáziu studoval na univerzitě ve Zlíně a byl tam tři roky na bytě, Olomouc mě pořád přitahovala víc. K tomu jsem zde potkal svou tehdejší partnerku a první rande jsme měli kde jinde než v zoo na Kopečku. To už mi bylo jasné, že zakotvím v Olomouci a do Zlína na vysokou budu jen dojíždět. Olomouc mě přitahovala tou atmosférou univerzitního města, energií a otevřeností. Pro kluka z vesnice to bylo, jako by se před ním otevřel celý svět. Později jsem si ještě navíc přidal studium práva na Univerzitě Palackého. To už jsem zde žil s rodinou.

Co Vás přivedlo k politice, zájmu o ni a posléze k rozhodnutí do ní aktivně vstoupit?

Asi navážu na předchozí otázku. Pro mou rodinu je Olomouc ideálním místem pro život – je dostatečně velká, aby nabízela kvalitní služby, školství, možnosti sportovat a kulturní vyžití, a zároveň si zachovává příjemnou hanáckou srozumitelnost aklidnější tempo. Vážím si toho, že můžeme žít právě tady, a i proto se snažím, aby se město dál rozvíjelo a bylo dobrým místem k životu pro všechny. To mohu dělat právě v komunální politice, takže asi tohle je ta motivace.

Vašimi původními obory jsou marketing a právo. Pracoval jste v soukromých firmách i jako živnostník na vlastní pěst. V čem se práce v byznyse liší od práce v politice, co mají společného a jdou politiky zkušenosti z Vašeho předchozího působení zúročit?

Dlouho jsem také programoval, takže k výčtu přidávám ještě práci v IT. Marketing, programování i právo mě naučily přemýšlet v souvislostech a hledat řešení, která jsou nejen správná, ale také srozumitelná a přijatelná pro lidi. V byznysu je vše orientováno na výsledek, čas jsou peníze a klient ocení kvalitu i spolehlivost. Politika má svá specifika – rozhodnutí se často rodí pomaleji, protože musíte hledat shodu napříč různými zájmy a názory. Na druhou stranu i tady je potřeba jasně komunikovat, dobře plánovat a být zodpovědný za výsledek. To jsou zkušenosti, které si z mého působení v soukromé sféře přenáším do veřejné služby. Na-

Miloslav Tichý - náměstek primátora foto: archiv SmOl

učil jsem se, že nestačí mít jen nápad, ale je také nutné jej dovést do konce, a to i v prostředí, kde je konkurence názorů možná ještě silnější než v podnikání.

V radě města máte na starosti investice a dotace. Lidé si jistě představí, že jste tím pádem odpovědný za stavby, které město provádí, a získávání zdrojů pro jejich realizaci. Co všechno ale práce investičního náměstka obnáší?

Je pravda, že většina lidí si představí hlavně nové stavby nebo opravy, a to je určitě viditelná část naší práce. Já rozhodně nechci, aby pro mě realizace městských investic zůstávala jen věcí papíru

a jednání od stolu. Považuji za důležité, abych stavby pravidelně navštěvoval, sledoval jejich průběh a viděl na vlastní oči jejich aktuální stav. Proto se účastním také kontrolních dnů na stavbách během jejich realizace a jednání výrobních výborů v průběhu projektové přípravy.

Role investičního náměstka je ale mnohem širší. Znamená to řídit s kolegy dlouhodobý rozvoj města, připravovat projekty s výhledem na roky dopředu a zajistit, aby investice dávaly smysl nejen ekonomicky, ale i z hlediska kvality života obyvatel. Patří sem například plánování dopravní infrastruktury, modernizace škol či sportovišť, obnova veřejných budov, udržování památek, ale i menší projekty, které lidé ocení v každodenním životě, od chodníků až po parky.

Velkou součástí je také práce s dotačními programy – umět včas připravit projekty, sladit je s pravidly a pak získat prostředky z evropských nebo národních fondů. Stručně řečeno, mým úkolem je zajišťovat, aby Olomouc fungovala nejen dnes, ale aby se rozumně rozvíjela i pro budoucí generace.

Komunální politika je široká oblast a zahrnuje všechny aspekty života ve městě, městské investice tedy mohou směřovat do řady oblastí. Je některá, která je Vám osobně nejbližší, na kterou se soustředíte a máte v ní nejkonkrétnější cíle?

Sport je pro mě osobně velmi blízké téma. Jednak proto, že jsem sám od dětství sportoval a dodnes se snažím si na pohyb dělat pravidelně čas, ale hlavně proto, že sport nebo alespoň nějakou formu aktivního pohybu obecně vnímám jako obrovsky důležitou součást života. Nejde jen o vrcholové sportovce a velké kluby, které Olomouc samozřejmě dobře reprezentují, ale i o širokou základnu dětí a mládeže, o možnosti pro amatérské sportování a volnočasové vyžití. Chci, aby Olomouc byla městem, kde mohou sportovat všichni – ať už jde o nové sportovní areály, opravené školní tělocvičny, cyklostezky, workout, nebo běžná hřiště u domu. Mojí ambicí je, aby investice do sportu nebyly vnímány jako luxus, ale jako dlouhodobá investice

do zdraví a kvality života našich obyvatel.

Jak hodnotíte stav sportovní infrastruktury v Olomouci, kde vidíte její silná i nejslabší místa?

Máme u nás unikátní pás sportovišť navazující na parky, který se táhne od současné „plecharény“ přes plavecký stadion, tréninková hřiště, Andřův stadion až po sportovní halu Univerzity Palackého, a to je cenné dědictví. Avšak myslím si, že otázce sportovní infrastruktury v Olomouci nebyla v minulosti věnována dostatečná pozornost. Jsou tu velké rezervy, ale snažíme se to rozhybat. Už se podařilo udělat několik konkrétních kroků – například na zimním stadionu proběhly opravy, které umožnily jeho další provoz pro extraligový hokej. Na Andřově stadionu jsme za zhruba 15 milionů korun udělali nové osvětlení, aby splňovalo náročné standardy UEFA a mohl se zde hrát i evropský fotbal. Teď připravujeme stavbu malého zimního stadionu mezi velkým stadionem a letním plaveckým areálem. A kromě těchto našich projektů ještě vedeme jednání o podpoře výstavby multifunkční hokejové haly.

Dnes se hodně rozlišuje tzv. sport pro všechny a výkonnostní či vrcholový sport. Někteří politici preferují jen první oblast, jiní hledají vyvážený přístup. Jak se stavíte k této otázce?

Jasně, sport není jen o profesionálním hokeji a fotbalu – velkou pozornost si zaslouží i další sporty a menší sportoviště, která slouží školám, mládeži a široké veřejnosti. Tam máme dnes velké rezervy. Typickým příkladem je třeba školní hřiště na Lazcích – z původního oválu už skoro nic nezbylo a betonová plocha zarůstá travou. Nebo profukující tělocvična na Základní škole Holečkova. Obě tato zařízení mají sloužit nejen školákům, ale i veřejnosti a sportovním oddílům. Myslím, že je důležité se tomu věnovat, hřiště a tělocvičny obnovovat a dělat tak sport dostupný, aby děti a veřejnost měli kde sportovat.

Ale nelze oddělovat vrcholový sport od toho amatérského či zájmového. Sám mám syna v příprav-

kách na fotbalové Sigmě a vím, jak jsou děti motivovány právě výkony A týmu. Oni tou atmosférou vrcholového sportu žijí, představují si, že jednou budou taky kopat ten velký fotbal. Nehledě na to, že kluby ve vrcholových soutěžích reprezentují město a dělají nám dobré jméno.

Máte nějaký projekt, záměr, který byste chtěl v oblasti sportovní infrastruktury ve městě zrealizovat jako „vaše dítě“?

Aktuálně je to již zmíněný malý zimní stadion, který bude sloužit mládeži, hobby hokejistům, krasobruslení, sledge hokejistům, ale i školám a veřejnosti. Jeho stavba bude významným krokem ke zlepšení sportovní infrastruktury ve městě a udělá sport lidem zase o něco dostupnější.

Hodně se dnes mluví o projektu multifunkční haly pro sport a kulturu a potenciální spolupráci města se soukromým investorem při realizaci tohoto záměru. Jaký je Váš názor na tuto možnost?

Bylo by fajn tady multifunkční halu mít a se soukromým investorem o tom jednáme. Teď zjišťujeme, jestli vůbec můžeme poskytnout na tento projekt veřejnou podporu v požadované výši. To nám může schválit pouze Evropská komise. S tímto postupem souhlasí i soukromý investor, který má zájem multifunkční halu stavět. Abychom mohli získat notifikaci veřejné podpory od komise, musí se vypracovat potřebné dokumenty a analýzy. Jakmile bude vše připraveno, můžeme o notifikaci Evropskou komisi požádat. Rozumím, že k nějakému definitivnímu rozhodnutí vede ještě dlouhá a nejistá cesta, ale tento proces bohužel nejde nijak obejít ani urychlit, to bychom porušovali zákon a celý postup směřující k možné realizaci multifunkční haly by tím mohl být zmařen.

Fotbalový klub SK Sigma Olomouc nedávno získal soukromého majitele, a vstoupil tak do nové etapy své existence. Co od této změny očekáváte?

Aktuálně je to již zmíněný malý Jsem velký fanoušek naší Sigmy a tuto změnu vítám hodně pozitivně. Sigma je dlouhodobě důležitou součástí sportovního i společenského života města a nový majitel může přinést klubové značné energii, investice i větší ambice. Věřím, že to v dlouhodobém horizontu pomůže jak prvnímu týmu, tak mládežnickým akademickým, které mají v Olomouci skvělou tradici.

Patříte k mladším olomouckým komunálním politikům. Jak vidíte Olomouc v polovině tohoto století? Jakým městem by měla být a co je pro to potřeba udělat? A chcete být u toho?

Chci, aby Olomouc byla místem, kde se dobře žije rodinám, seniorům i studentům. Kde se učíte v moderních školách, najdete si dobrou práci, dostupné bydlení, kde máte rychle na dosah celý rozsah kvalitních služeb, ale i prostor pro sport a zábavu. Vidím Olomouc jako moderní, zdravé tepající město, které si zachovává svůj krásný historický ráz. Prostě dobré místo pro život. A jsem rád, že u toho můžu být. ■ mn

Náměstek Tichý jel podpořit fotbalisty Sigmy na utkání Evropské ligy do švédského Malmö foto:archiv M.T.

Cesta Sigmy za obhajobou poháru začne proti Novým Sadům

Do třetího kola MOL Cupu už se zapojují také účastníci evropských pohárů. Foto: fotbal.cz

Bylo rozlosováno 3. kolo MOL Cupu, v němž SK Sigma Olomouc obhájí prvenství z minulého ročníku. Do 3. kola již zasáhnou týmy, které si v minulém sezoně zajistily účast v aktuální sezoně evropských pohárových soutěží, včetně jejich kvalifikačních částí.

Cestu za obhajobou začne Sigma doma v Olomouci. Prvním soupeřem svěřenců trenéra Tomáše Janotky budou Nové Sady, které hrají pod názvem TJ Milo Olomouc.

Tradiční olomoucký klub je stabilním účastníkem čtvrté nejvyšší fotbalové soutěže, tedy divize. Nové Sady se do 3. kola probojovaly už přes tři soupeře. Nejprve v předkole zvítězily 5:3 v Rýmařově, následně po penaltovém rozstřelu vyřadily třetiligový Hlučín. Ve 2. kole potom Nové Sady porazily divizní Třebíč.

Úředním termínem zápasů 3. kola je středa 24. září. ■ *pel*

Julie Paštiková vyhrála tenisovou Pardubickou juniorku

Julie Paštiková zvítězila na prestižním juniorském turnaji. Foto: tkgofert.cz

Petr Pelíšek

Pozici nejvýše nasazené hráčky potvrdila Julie Paštiková v průběhu 98. ročníku Pardubické juniorky, která je mistrovstvím republiky staršího dorostu. Prostějovská odchovankyně během turnaje ztratila jediný set a radovala se z prestižního vítězství. Až do semifinále se dostala také Gloria Levinsky, mezi dorostenci se zástupci hanáckého klubu do závěrečných zápasů tentokrát nedostali. Tobiaš Čank a Dominik Dujka nepřešli přes čtvrtfinále.

Sedmnáctiletou prostějovskou naději ve finále čekala Sára Oliveriusová z LTK Liberec, která

turnajovou jedničku hodně potrápila. Dokonce získala první set, pak už ale na centrálním dvorci v Pardubicích vládla Paštiková, jež zvítězila za dvě hodiny poměrem 4:6, 6:1 a 6:4 a převzala trofej pro celkovou vítězku. „Celý týden byl určitě super. Ve finále jsem už byla unavená a bolely mě nohy, přece jen jsem hrála třetí turnaj v řadě. Začátek mi utekl, Sára hrála dobře. Ale jsem ráda, že jsem to dotáhla do vítězného konce,“ oddechla si Paštiková, která měla slabší vstup do utkání. „Hrála jsem pomalu a bez energie. Po prvním setu se to naštělo zlepšilo. Cítila jsem, že to můžu otočit,“ poznamenala prostějovská tenistka. ■

Do ENBL vstoupí BK Olomoucko zápasem s řeckou legendou

Petr Pelíšek

Zajímavé soupeře přiřadil basketbalistům BK Olomoucko los Evropské severské ligy ENBL. Postupně narazí na týmy z Řecka, Bulharska, Polska, Chorvatska, Lotyšska, Kosova a Velké Británie. Poslední protivník vzejde z kvalifikace. Hned první utkání nabídne velký zážitek, na Hanou totiž dorazí Iraklis Soluň.

„Historicky jde o jeden z nejslavnějších řeckých klubů. Dvakrát získal titul, třikrát vyhrál domácí pohár, vychoval celou řadu skvělých hráčů. Mezi nimi vynívá například Dimitris Diamantidis, odchovanec Iraklisu, který třikrát vyhrál Euroligu, šestkrát byl vyhlášený nejlepším obráncem soutěže a v reprezentaci získal

stříbro na mistrovství světa,“ přibližuje úvodního soupeře v ENBL prezident BK Olomoucko Libor Špunda.

Za Iraklis hrál například také Sofoklis Schortsanitis přezdívaný Big Sofo nebo Baby Shaq. Elitní centr během kariéry vyhrál Euroligu, s řeckým národním týmem vybojoval na šampionátu stříbro a bronz a reprezentoval i na olympiádě.

Hanáci už mají za sebou úvodní dva přípravné zápasy. V obou případech byl jejich soupeřem tým MBK Baník Handlová a vždy se hrálo na palubovce soupeře. Hanáci nastoupili v neúplné sestavě, přesto kvalitního protivníka dokázali jednou porazit. V prvním zápase uspěl slovenský

celek v poměru 79:70, ve druhém střetnutí se radovalo Olomoucko po výsledku 102:98.

Klub posiluje na novou sezonu, čtvrtým hráčem z ciziny je Kobe Elvis. Klasický rozehrávač už má za sebou první profesionální sezonu v týmu Scarborough Shooting Stars, kde hrál kanadskou

CEBL, pak se rozhodl pro evropskou výzvu. „Od devatenácti hrál NCAA, kde prošel čtyřmi týmy. Tři sezony strávil v Daytonu, poslední univerzitní rok hrál za Oklahomu a v týmu Sooners byl v základní rotaci. Jde o dynamického a rychlého hráče s dobrou přihrávkou a výborným periferním viděním,“ řekl Špunda. ■

Basketbalisté BK Olomoucko už mají za sebou první dva přípravné zápasy. Foto: BK Olomoucko

Špičkový stolní tenis se opět představil v Olomouci

Petr Pelíšek

Další ročník WTT Feeder Olomouc ve stolním tenisu se uskutečnil v Omega centru sportu a zdraví v závěru srpna. Tradiční podnik světového okruhu nabídl kvalitní podívanou a konfrontaci nejlepších českých hráčů a hráček s širší světovou špičkou.

Ve stejném termínu byla na programu také skupinová fáze Ligy mistrů i Ligy mistryň, řada evropských hráčů a hráček tedy musela plnit klubové povinnosti. I tak byl podnik v Olomouci výrazně lépe obsazen než o týden dříve hraný turnaj v bulharském Panagyurishte.

Představili se zde hráči a hráčky z Japonska, Indie, Koreje a řady evropských velmocí. Turnajovou jedničkou v mužské dvouhře byl 69. hráč světového žebříčku Japonec Yuto Muramatsu, v soutěži žen pak Polka Natalia Bajorová, která je aktuálně na světovém žebříčku 65.

Ředitel turnaje Nikolas Endal je rád, že si v nabitém programu našli opět cestu do Olomouce zástupci asijských zemí, kteří bývají zárukou kvality. „Turnajů světového okruhu je v průběhu roku tolik, že každý organizátor věří, že se přihlásí co nejvíce kvalitních hráčů. Letos jich v Olomouci při-

Íráнець Noshad Alamiyan vyhrál dvouhru mužů na letošním WTT Feeder Olomouc. Foto: ping-pong.cz

vitáme hned několik, což nás velmi těší. Je to doklad toho, že náš turnaj je oblíbený a tradiční. Věřím, že si diváci užijí velmi kvalitní stolní tenis,“ uvedl Endal.

Na turnaji nechyběli také nejlepší domácí hráči a hráčky. Byť budou kompletní, někteří z nich budou hrát zmiňovanou Ligu mistrů a mistryň. V hlavní soutěži dvouhry mužů se představili Lubomír Jančařík, Radim Morávek, Jan Valenta, Jakub Kaucký a Pavel Širuček, do kvalifikace zasáhlo pět

dalších. Dvouhra žen kvalifikaci neměla a přímo začala s hlavní soutěží. V ní se představily na-

příklad Hana Matelová, Hanka Kodet, Helena Sommerová a dalších sedm českých hráček. ■

Z výsledků turnaje – finále

Muži	
Dvouhra: Nošad Alamian (Írán) – Desai (3-Indie) 3:2 (9, -6, 8, -9, 8).	
Čtyřhra: Abe, Noda (Jap.) – Nima Alamian, Nošad Alamian (Írán) 3:1 (7, -4, 9, 9).	
Ženy	
Dvouhra: Akaeová (1-Jap.) – Ju Če-rin (6-Korea) 3:0 (8, 4, 9).	
Čtyřhra: Akaeová, Takejaová (1-Jap.) – Bajorová, Brzyská (Pol.) 3:1 (-10, 8, 5, 7).	
Smíšená čtyřhra	
Jošijama, Odžiová (Jap.) – Ursu, Chiriacovová (3-Mold.) 3:1 (10, 11, -3, 5).	

Martina Mazurová je mistryní republiky, Jiří Novotný bronzový

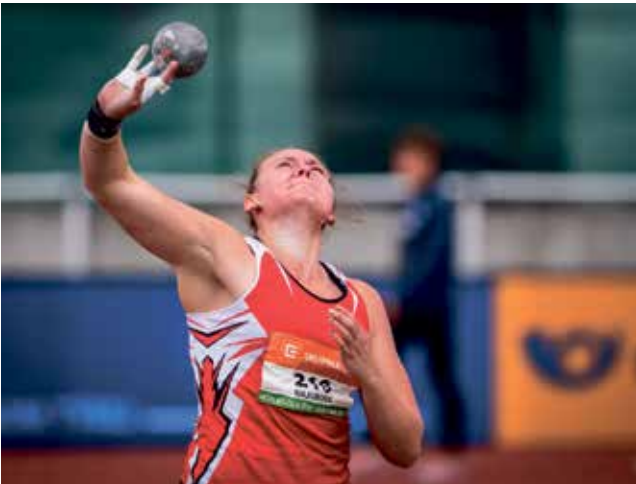
Petr Pelíšek

Na Mistrovství České republiky v atletice v Jablonci nad Nisou se radoval i Atletický klub Olomouc. Martina Mazurová získala zlatou medaili ve vrhu koulí a Jiří Novotný přidal bronz ve skoku dalekém. Další medaile byly téměř na spadnutí.

V sobotním koulařském kruhu žen měl olomoucký oddíl hned dvě závodnice a obě se probojovaly do finálových sérií. Naprosto suverénně dominovala zkušenější vřhačka Atletického klubu Olomouc Martina Mazurová. Čtyřikrát poslala kouli za šestnáct metrů a ten nejdelší měřil 16,50 m, pouhý decimetr od osobního rekordu. Finalistka ME do 23 let tím získala svůj první titul mezi dospělými.

„Zlatá medaile pro mě znamená hrozně moc. V sobotním závodě šlo vše dobře, až jsem se konečně dopracovala ke zlaté medaili mezi dospělými. Jsem velmi spokojená. Podmínky dnes nebyly ideální, ale cítila jsem se velmi dobře a věřila, že to možná poletí i dál. Ale výkon je i tak krásný, jsem moc ráda, že jsem se zase přiblížila osobáku,“ řekla vítězná olomoucká atletka po závodě pro ČT SPORT. Na konečném osmém místě skončila talentovaná dorostenka Eliška Večeřová, která poslala kouli do vzdálenosti 13,13 m.

Úžasnou bronzovou medaili ve skvělé konkurenci světových dálkařů vybojoval Jiří Novotný za výkon 749 cm. Pro Novotného byl vyrovnaný souboj se závodníky

Martina Mazurová získala zlatou medaili ve vrhu koulí. Foto: atletikaolomouc.cz

světových kvalit výbornou zkušeností. Jirka potvrdil v závodě skvělou formu z poslední doby, když navázal na vítězství na MČR družstev ve Vitkovcích, kde si skočil výkonem 759 cm osobák. Mistrem republiky ve skoku dalekém se stal v Jablonci Petr Meindlschmid za skok dlouhý 788 cm a stříbro bral zkušený Radek Juška za výkon 779 cm.

Velmi blízko měla k medaili sprinterka Eva Kubičková. Ta skončila v silně obsazeném finále běhu na 100 metrů jen o setinu sekundy na 4. místě, když zaběhla svůj letošní nejlepší výkon 11,71 s. Bronzovou medaili brala Mityšková za 11,70 s.

Adam Tomášek pomýšlel ve sko-

ku do výšky určitě na lepší než 5. místo, sám byl ze svého výkonu zklamaný, ale všichni víme, že má na víc. V deštivém závodě třikrát shodil latku ve výšce 206 cm a s výkonem 201 cm skončil dvě příčky od medaile. Stejněho umístění dosáhl ve vrhu koulí Martin Ponižil, který svým osobním rekordem za pokus dlouhý 16,49 m bral velmi pěkně 5. místo. K zisku bronzu mu přitom scházelo jen 15 centimetrů. Jeho kolega a zároveň trenér Jakub Hěža skončil výkonem 16,33 metrů na 7. místě.

V běhu na 5 000 metrů doběhla v těžkých povětrnostních podmínkách Hana Skácelová na 12. místě. Stejně dopadl i diskář Jakub Machálek. ■

Sigma doma porazila Baník

Petr Pelíšek

Zápas 7. kola Chance ligy mají fotbalisté SK Sigma Olomouc úspěšně za sebou. Na Andrově stadionu získali v derby s Baníkem Ostrava všechny tři body. V utkání padla jen jedna branka, dal ji už ve 13. minutě útočník Vašulín. Sigma Slezany doma porazila po sedmi letech.

„S vítězstvím jsme před repre-pauzou obrovsky spokojeni. Třináct bodů je skvělý vstup do soutěže. Jsme rádi i díky fanouškům, kteří nás v posledních zápasech skvěle podporují. Zaslouží si to stejně jako kluci, kteří dřeli jako koně. Jejich podporu moc vnímáme, doma i venku, v lize i v Evropě,“ řekl Tomáš Janotka, trenér SK Sigma. „Bylo to hodně zajíma-

vé utkání, derby se vším všudy. Možná kdyby padlo více branek, tak by si diváci přišli ještě více na své. Jedna nula nás ale nemrzí. Za tři body a čisté konto jsme moc rádi,“ podotkl.

Sigma hostům odskočila krátce po začátku zápasu, do kterého měla dobrý vstup. „První poločas byl jeden z nejlepších v rámci úvodu této sezony. Byli jsme hodně aktivní, kombinovali jsme. Hrou po zemi jsme se dostávali na dostřel branky. Po krásné akci jsme šli do vedení, kdy to Dan Vašulín krásně zakončil patou. I dál jsme měli několik situací, kdy jsme se tam dostávali z křídel díky Slavičkovi nebo Navrátilovi s Michezem. Škoda, že jsme nevstřelili aspoň ještě jednu branku. Baník jsme do šancí moc

nepouštěli. Fungovalo nám na padání a dostupování. Propadli jsme jenom jednou, kdy nás překopli a Prekop šel sám na brankáře,“ uvedl Janotka.

Podstatný pro bodový zisk je také výkon brankáře. „Honza Koutný nás podržel celkově ve všech klíčových momentech a bylo to důležité, protože i když ten druhý gól ve druhém poločase několikrát visel na vlásku a balon létal v malém vápně, tak jsme ho nedokázali dát. Škoda, protože jsme mohli mít větší klid do závěru. Baník potom hrál all-in a vystupňoval tlak, posílal tam hodně centrů, ale kluci to odbojovali a odsákali. A co prošlo, tak je zastoupil Honza Koutný jako poslední instance,“ řekl Janotka. ■

Derby zůstalo doma. Fotbalisté SK Sigma Olomouc porazili na Andrově stadionu Baník po sedmi letech. Foto: Petr Pelíšek

Sigma padla s Malmö i podruhé

V play-off Evropské ligy bylo švédské Malmö FF nad síly olomoucké Sigmy. Foto: Petr Pelíšek

Bez vstřelené branky, celkové skóre 0:5. Taková je bilance fotbalistů SK Sigma Olomouc z dvojzápasu proti švédskému Malmö FF v play-off Evropské ligy. V odvetě Sigma po bezbrankovém prvním poločase v tom druhém dvakrát inkasovala. A mohla se soustředit na nedělní ligu s Baníkem a podzimní účast v Konferenční lize.

„Měli jsme do utkání dobrý vstup. Je strašná škoda, že se nám nepodařilo vstřelit první branku, protože šance Huka nebo Micheze se musí proměňovat nejen v Evropě, ale celkově. To nás výrazně mrzelo. Potřebovali jsme to, abychom mohli ještě zamíchat kartami,“ řekl Tomáš Janotka, trenér SK Sigma.

Hanáci se pokoušeli švédskou defenzivu nějak rozbít, naopak hosté se nikam nehnali. A docela i zdržovali. „Snažili jsme se hru tempovat, Malmö naopak rozkouskovat. To bylo logické. Je škoda, že jsme zaspali u defenzivní standardky. Ale v této soutěži se trešťá každá chybička. Gól nám vzal definitivně postupovou naději,“ uvedl Janotka.

„Bylo vidět, že kluci chtěli po skvělé fanoušky aspoň vstřelit branku, vyrovnat. Šance a závary, které tam byly, už k ničemu nevedly. Byla tam příležitost Vašulína po skvělém centru Šípa, spousta standardek. Deset rohů je velké číslo a myslím, že bychom si z toho měli vytvořit víc. Ale teď nám to nepadá na hlavy,

jako se to třeba dařilo v minulé sezoně,“ řekl Janotka.

Stejně jako v prvním utkání ani tentokrát na vstřelení branek nepotřebovalo Malmö mnoho. „Soupeř ukázal kvalitu ve vápně, a že i když se dostane do minima šanci, tak to potrestá. Je to pro nás

možná kruté, ale je ukázka kvality, že to promění. Sluší se Malmö pogratulovat k postupu. Byl zasloužený. Dvojzápas ukázal, že naprosto objektivně byli nad naše síly. Je to realita, ale pro nás skvělá zkušenost. Bereme jako privilegium, že jsme tento dvojzápas vůbec mohli hrát,“ podotkl Janotka. ■ *pel*

SK Sigma Olomouc – Malmö FF 0:2 (0:0)

Branky: 62. Gudjohnsen, 90.+1 Ekong. Rozhodčí: Petrescu-Ghinguleac, Grigoriu. ŽK: Sylla, Huk-Džurić, Jansson, Ali. Diváci: 9 508. První zápas: 0:3, postupuje Malmö.

SK Sigma: Hruška – Hadaš (84. Chvátal), Sylla, Huk, Dumitrescu-Breite (46. Dolžnikov), Langer (63. Růsek) – Mikulenka, Janošek, Michez (73. Šíp) – Tijani (46. Vašulín). Trenér: Tomáš Janotka.

Malmö: Olsen-Stryger, Jansson, Rösler, Djurić – Hakšabanović (65. Johnsen), Rosengren (76. Berg), Skogmar (84. Christiansen), Busanello – Ali (76. Ekong), Gudjohnsen. Trenér: Henrik Rydström.

Termíny Konferenční ligy: Sigma začne v Itálii

UEFA upřesnila termínovou listinu ligové fáze Konferenční ligy. Sigma Olomouc zahájí svou účast v této soutěži 2. října na hřišti italské Fiorentiny. Poprvé na Andrově stadionu se Hanáci představí 23. října proti Rakóvu Czestochowa. Ligovou fázi zakončí zápasem proti dalšímu polskému soupeři. Utkání s Lechem Poznań se bude hrát 18. prosince v Olomouci.

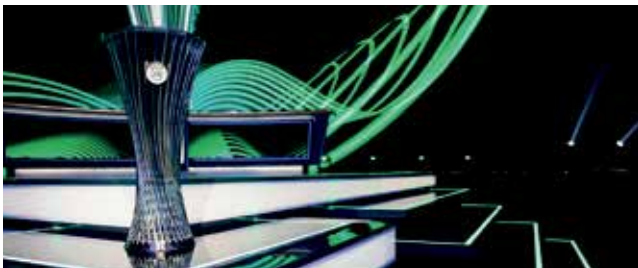
„Do očí bije nejatraktivnější soupeř, kterým je italská Fiorentina. Je škoda, že nám los nepřihrál atraktivního soupeře také na domácí půdě. Vnímáme ale, že oba polští soupeři, tedy Lech a Raków, jsou velice silní. Pro nás i fanouš-

ky to bude zajímavá konfrontace české a polské ligy,“ řekl Tomáš Janotka, trenér Sigmy.

„Bude záležet na tom, jak ligovou fázi rozjedeme v prvních utkáních. Je to hodně zajímavé, klubů, které ligovou fázi hrají, je hodně. Až před posledním utkáním se ukáže, zda budeme sahat po přímém postupu, nebo play-off. Týmů, které o postup budou hrát, je velké množství. I minulý ročník ukázal, že hodně týmů bylo před posledními zápasy ve hře. Naším cílem je, abychom se co nejdříve udrželi v pozici, která by nám dala naději na postup,“ podotkl Janotka. ■ *pel*

Program SK Sigma v Konferenční lize

- 2. říjen 2025 (21:00) - ACF Fiorentina - SK Sigma Olomouc
- 23. říjen 2025 (21:00) - SK Sigma Olomouc - Raków Czestochowa
- 6. listopad 2025 (18:45) - FC Noah - SK Sigma Olomouc
- 27. listopad 2025 (18:45) - SK Sigma Olomouc - NK Celje
- 11. prosinec 2025 (21:00) - Lincoln Red Imps - SK Sigma Olomouc
- 18. prosinec 2025 (21:00) - SK Sigma Olomouc - KKS Lech Poznań

Hráče SK Sigma Olomouc čeká na podzim šest zápasů v Konferenční lize. Foto: sigmafotbal.cz

POHYBOVÁ ŠKOLIČKA

SK SIGMA OLOMOUČ

NÁBOROVÝ DEN: 11. 9. 2025 / 16:30 / HŘIŠTĚ Č.2 ANDRŮV STADION

KONTAKT: 730 664 608, 728 775 707

INZERCE

FLORA OLMOUC

HORTIKOMPLEX

Oslava v zahradě

30 let

2. – 5. 10. 2025

čt – so 9 – 17 | ne 9 – 16

EXPOZICE ZELINÁŘŮ A OVOCNÁŘŮ | ZAHRADNICKÉ TRHY | OLIMA
EXPOZICE KVĚTINÁŘŮ | KOUZLA NAŠEHO KRAJE | BYLINKY A KOŘENÍ
HANÁCKÁ VČELA | ROZKVELTÉ PAMÁTKY 2. – 12. 10. 2025

www.flora-ol.cz

NEODVOLÁME!

Ing. RADIM FIALA
lídr kandidátky SPD
v Olomouckém kraji

Ing. PAVEL JELÍNEK, PhD.
náměstek hejtmána Olomouckého kraje,
zastupitel města Olomouc

SPD
Spojení. Pro vás!

SVOBODNÍ
TRIKOLÓRA

PRO
PRÁVO NEJEDNAT SAMOTNĚ!

Jo!
Pojďme na to.

Zadavatel: SPD. Zpracovatel: SPD.

Laskavý festival

... když radost pomáhá
a zážitky spojují

13. 9. | 10–20h | Fort XX - Křelov

The Tap Tap | Terez Wrau | Viliam Poltikovič
Cascabel | Ondřej Crhák | ORA MACAO

Divadélko S RADOSTÍ | seniorské divadlo RC Heřmánek a mnohé další

Vstupenky na celodenní rodinný festival již v prodeji na ticketstream.cz

GENERÁLNÍ PARTNER

PARTNEŘI

